

Meie Mats

Toimetuse ja talituse asub Harju tän. 46/15.

Nr. 53. (235)

Laupäeval, 21. veebruaril 1920.

Nr. 53. (235)

EESTI
RAHVUS-
LAMATUKOGI

Marodöör: „Ei seda taime või suureks puuks lasta kasvada, siis varjab kõik mu kulla pätkse kinni . . . waja kähku maha saagida ja mõnele lesenaisele poole sülla puude pähe ära müüa!“

Indialase kingitus.

F. Oberg.

(Järg 5.)

Noora Marr oli pea tähelepanelikult üles tõstnud, ja kui ma talle näkku waatasin, näis ta nagu minu arwates äkki lumiwalge olewat. Ta silmad olid tumedad ja suured; ta näol lehwis aupaklik naeratus, mis ainult minule, kes ma teda tundsin, täitsa wõõrastaw paistis.

Ta waatas van Staalile sõbraliku ilmega silma.

„Saanis, milles sir Henry Airnsraig ja mina sõidame, on weel ühele inimesele ruumi, sest minu isa kaasa ei tule. Kui Teil siis lusti on, herra van Staal —“

Mis minus sel silmapilgul sündis, ei oska kirjeldada. Maailm langes mul kokku, midagi hirmsat oli sündinud, ja ometi oli mul teraw teadwus naeratusest, millega ma nüüd van Staalile poole pöörasin, ja igast sõnast, mis ma ütlesin, et see kokkujuhumine soodne olla jne.

Van Staal wastas tänades.

Kõik, mis nüüd järgnes, woogas minust üle nagu tume, rõhuw unenägu. Inimesed ja juhtumised olid segased ja narrid, mina ise mängisin lõbusat väljasõidutegijat, kuna mu süda rinnas lausa ära põleda tahtis. Väljasõidu üksikasjadest ei tea ma midagi, ei midagi lustilikust kohwilauast külakõrtsis, kus puhkasime, ei midagi tagasisõidust läbi widewiku, mis peagi toredaks ööks muutus. Mina teadsin ainult seda üht ja suutsin sellest waewalt aru saada: et Noora Marr mulle oli kadunud, et ta mulle mu sõnatu küsimise peale wastuse oli annud, nii kibeda ja haawawa, et see minu ärgranud palawa südame äkki jälle wõis jääks tarretada.

Kohe sõidult koju jõudes läksin ma oma tuppa, kuna suurem osa seltskonda weel õhtul suurde saali lõbusas tujus kokku jäi. Ma olin hullus meeleolus. Troostitu näis olewat kõik, mis sündinud, mul oli, nagu oleks mu terwe siinamaalne elu olnud wõõras ja nagu oleksin ma lahkunud kõigest hiilgusest ja soojusest, kuna külm tõde mu keha lõdisema pani. Minu esimene mõte oli, lähemal hommikul sanatoriumist lahkuda, aga siis nõudis mu uhkus minult jälle, weel mõni päew oodata ja alles siis mõnel põhjusel lahkuda.

Ja kuna ma niiwiisi otsustasin seda teha, mis harilikult läbikukkunud kosilane ikka teeb, wajus mu pea kätele, ja ma pigistasin hambad kuuewarrukasse, et mitte meeleheitlikus meelekibeduses naerma hakata. —

Järgmisel hommikul läksin ma kohe pärast einet teele, wabandades, et mul Berliinis asju olla õiendada. Kuna ma ligidal seiswa waksali poole sammusin, nägin ma teel enesele üksikut naisterahwast wastu tulewat, kes mulle wõõrastawalt Noora Marri meelde tuletas. Ja kui ta

nüüd juhusna lähedale jõudis, siis nägin ma, et tulija tõesti Noora oli.

Kuid kõrwalpõikamine oli juba wõimata, ja niiwiisi kogusin ma ennast ja kawatsesin tast teretades mööda minna.

Seal tundsin ma korraga omast käest kinni kahmatawat.

Noora seisis sügawasti lõõtsutades minu kõrwal, ja kui ma talle näkku waatasin, ehmatasin ma. See nagu oli kahwatu ja ta silmade all olid sügawad warjud, mis nutust ja öösisest walwamisest juttu ajasid.

Noora katsus rääkida, aga ta kahwatanud huuled wärisesid nii, et nad sõnu ei suutnud sünnitada. Tahtmatuna panin ma oma käed ta õlade ümber, sest ta oleks maha kukkunud, kui ma teda ei oleks kinni hoidnud.

„Ma pidin Teiega rääkima,“ sosistas ta nüüd. „Mis ma eila tegin, ei teinud ma wabatahtlikult. Ärge küsige minult — nüüd wähe-malt mitte. Mina ei tohi nüüd teisiti teha, kui teen. Kui teie sellegipärast mind usaldate, siis katsuge minuga pärast kokku saada — eemal kodumaal — pärast, pärast — —“

Mu pea käis ringi.

„Noora —!“

Ma hoidsin ta ümbert kinni ja jatkasin:

„Ma usun kõik ja ei küsi midagi, ainult üht ütle mulle: Noora, kas sa mind armastad?“

Ma olin pea longu lasknud, et talle silma waadata, ja kui ta nüüd silmad üles tõstis, ei olnud mulle wastust enam waja. Kõwasti, kõwasti wõtsin ma ta ümbert kinni, ja meie huuled põlesid üksteise peal.

Aga ruttu wabastas ta enda, ja häälega, mis omas püüdes, kindlust wõita, kirjeldamata liigutaw oli, kordas ta:

„Usalda mind, Henry!“

Sellejuures pööras ta minema, ja selles liigutuses oli niipalju kannatusrikast kindlust, et ma teda tagasi ei hoidnud.

„Tee nii, nagu sa teeks, kui kõik see, mis eila sündis, nii oleks, nagu ta paistis olewat,“ ütles ta weel kord ümber pöördes, kuna ärras naeratus ta kahwatanud näost üle lehwis. Siis aga löi ta pilk weel kord särama.

„Pärast!“ ütles ta tasakesi.

Ja siis läks ta peaaegu joostes eemale.

Mina waatasin talle järele, niikaua kui teda nägin. Alles kui teekäänak ta enese taha peitis, sain ma pikkamisi jälle kainemaks.

Kuna ma järele mõteldes edasi sammusin ja kõigest sellest imeilusast mõistatusest katsusin aru saada, asus ruttu kohusetunne minu põue: minu armastus ja rüütlikohus keelasid mind tema saladustesse tungimast, mida Noora mulle nüüd weel ei wõinud ütelda. Sellega lõpetasin ma iseenese mõtled. Noora, keda ma nii palawalt armastasin, oli minu oma! Sellest, sellest pidi mulle küll olema, ja kuna ma ikka jälle ta musude peale tagasi mõtlesin, sammusin

ma wälja talwehommikusse tundega, nagu oleks see hommik mulle kõige kaunima kingituse teinud. — — —

See oli sama päewa lõunaajal, kui ma Berliinis möödaminnes Leipzigi tänaval suurde Wertheimi kaubamajasse sisse astusin. Seal hakati juba jõulude wastu walmistama ja selle kaubapalee ilmalinnalik pilt meelitas mind. Niisuguse inimese rahuga, kel aega küll, sammusin ma kirjus rahwahulgas. Wiimaks ometi kõigest sellest kirjudusest wäsinuna olin ma ühte esimese korra kõrwalkoridori sattunud, kus tung vähem oli. See oli kunsttööstuse osakond.

Huwitatuna sammusin ma ühe kapi juurest teise juurde. Ma olin parajasti paari Kopenhageni portsellaani imestanud, kui mind mingisugune põhjus sundis taha waatama.

Ja jääkülma ehmatus naelutas mu põranda külge. Minu taga, Karlsruhe pottide laua juures, seisis üks suur herra, Inglise riided seljas, tugewa peaga ja tõmmu näoga, kelle silmad pilgutumalt tühjusesse wahtisid.

lial pole ma weel oma peeglipilti omale nii sarnasena näinud kui see mees minu taga.

Ma wahtisin tarretult selle liikumata mehe peale, kel minu nägu, minu riided, ja ehmatus tuikas igas minu weretilgas. Ma tundsin, kudas wördlemata külmus kõigist mu kehaliikmetest läbi roomas ja kudas mu kõri lõõtsutas.

Minu teisik oli seal! Minu wiimse tunni teadaandja seisis minu taga!

Ma olin nagu halwatud, ei olnud oma jalgu liigutanud ja hoidsin oma pead ikka weel üle öla pöörduna, silmi tumma wõõra peal hoides, kes mu taga seisis. Pead ette poole sirutades, nagu midagi lähenewat kuulates, nii seisis mu teisik liikumatuna mõni samm minu taga. Ta nägu ei liikunud, ta silmad juurdusid kanges pilgus millegi peal, mis nägematu oli.

Seal — minu kõrvalt kajas metsik killukölin äkki, nagu rusikahoobist äratatud, ärkasin ma unenäost. Ma nägin, et minu jalgade ees ühe suure waasi killud seisis.

Siis waatasin ma äkki jälle taha. Pikk koridor minu taga oli tühi.

Kaks müüjannat olid minu juurde astunud, ja kuna see, mis nad rääkisid, ainult waewaga minu teadwusesse tungis, mõistsin ma, et ma selle waasi ise kogemata olin maha lükanud. Nagu unenäos läksin ma müüjannanega kassa juurde, andsin allkirja, mis mult nõuti, maksin suurema summa, ja ikka weel kui tuikuja läksin ma pikki koridore ja treppisid mööda seni edasi, kuni wiimaks wälimise uksejuurde jõudsin.

Mul oli ainult tume aimdus sellest, kudas ma läbi heledasti walgustatud tänowate läksin, kus suur rahwamurd walitses. —

Tasakesi sadas lund ja säras sadade, suurte lampide walgusel. Siis tulid pimedad puiestee tänowad, kus autod, nagu tondid, tasakesi wu-

hisesid ja kus niske lumi hiilgujeta pimedas maha langes. Kas ma waksalisse troskaga sõitsin, kudas ma õigesse waksali ja õigesse rongi sattusin ja õigel ajal jälle rongist maha tulin jaamas, kus mind sanatoriumi auto ootas — kudas see kõik sündis, seda ma ei tea. Mina talitasin tarretult, automaatlikult, ilma et ise õieti oleks teadnud, mis tegin. Mul on weel meeles, et ma nagu unes kuulsin, kudas mulle keegi eeskojas ütles, et õhtusöök minu jaoks walmis olla ja et ma samuti kui unes tänasin ja kohe üles oma tuppa läksin.

Ja alles siin, tuntud ümbruses, taganes äkki see iseäralik tarretus, mis mu teadwust halwanud ja wangistanud. Äkki ja hirmsa selgusega wajus mu rinna peale teadmine kõigest sellest, mis sündinud: mul oli ainult weel kolm korda kakskümmendneli tundi elada!

Mis ma aimawalt ette olin näinud öösel pärast Kathleen Mavourneeni surma, oli kätte jõudnud: minu teisik oli mu selja taha ilmunud kui minu wiimse tunni tumm teataja!

Ja jälle tuli pikk, unetult kirjutuslaua ees möödasaadetud öö, nagu seekord pärast ilusa, noore kunstratsutaja surma, kui ma esimest korda tolle teisiku olewusest olin aru saanud. Nagu ahel, lüli lüli külge joodetud, seisis nüüd ta üksikud osad minu ees: kõige pealt kokkujuhtumine Yorhiga minu wanas majas Bombays, siis õhtu Wiesbadenis, siis Londoni sündmus ja kõige wiimaks täis põletawat selgust juhtumised Kirkintellanis. Sellest oli ainult natuke enam kui aasta mööda, mil ma Indiast olin lahkunud — ja juba oli hirmus „kingitus“ terwe rea sündmusi loonud ja nüüd oli ahela wiimane lüli minu käes!

Täna hommikul olin ma selle osaliseks saanud, mida ma elus kõige ülemaks arwasin; täna hommikul olin ma armastatud neiu oma rinnale surunud ja ta huultelt ta armastuse teadwuse saanud — ja nüüd pidin ma kindla teadmise oma südamesse wõtma, et ma kadunud olin!

Wiha asus mu rinda.

Ma kargasin üles ja tõmbasin käed rusikasse, nii kõwasti, et ise oma werd tundsin. Elada tahtsin ma — elada, elada!!

Noora Marr pidi minu omaks saama!

Ma ei wõinud, ei wõinud nüüd weel surra!

Kui palju kordi seisis surm lahingus minu kõrwal, minu ees, minu taga, ja ometi täidsin ma julgesti oma kohust, kindlasti teades, et ma seda surmani täidan. Ja see silmapilk ei olnud tulnud. Olin ma siis surma jaoks alles hoitud kuni tunnini, mil ma teda ei taha, mil kõik, mis minus peitub, tema wastu wihaselt waidleb?

Ja kuna ma nõnda seisin metsikus wastuhakkamise õnnetusele, keha palawikku täis elada tahtmisest, seal torkas mulle äkitselt üks mõte pähe.

Mõte, mis mind peaaegu kisendama kihutas.

Ma wajusin tooli peale ja wõtsin oma pea kahe käe wahale, wõideldes mõtete möllu wastu, millest korraga arusaamise wälg wäljas.

See kestis kaua, kaua, enne kui ma jälle korralikult suutsin mõtteid arendada. Kui ma seda aga juba wõisin, siis mõtlesin asja weel kord täpp-täpilt üle. Mis teatud lahkumise pilgul Yorhiga sündinud, sellest ei olnud ma ikka weel aru saanud, kui Wiesbadenis asjad sündisid, mis nagu hirmus juhused paistsid olewat. Londonis sain ma sest siis äkki aru. Kirkin-tellanis teadsin ma juba sel silmapilgul, mil ma Ewelyni kuupaistel murul olin näinud, mis tuleb.

Ja see tuli.

See tuli ka siin, nagu ta oli tulnud Kathleen Mavaurneeniga, nagu ta oli juhtunud leitnant von Echtritzile.

Agaga — kas ei olnud asi Ewelyni surmapuhul terwes reas äpardustes juurdunud? Kui ma kohe, niipea kui Ewelynis haiguse kuulsin, oleksin tohtri juurde läinud? Tema ei oleks siis weel olnud kaarta mängima läinud. Oleksin ma vähemalt paar tundi warem läinud, arst ei oleks weel joobnud olnud ja ma oleksin temaga õigel ajal Kirkin-tellani jõudnud — Ewelyni oleks mitu tundi warem Glasgowi saanud, enne kui lõikus wõimatuks oli saanud, ja wõib olla. —

Ah, see „wõib olla!“

Edasi: Kathleen Mavourneeni surma puhul oli ajalehtedest teade läbi käinud, et kunstisutaja just sel õhtul, mis tal wiimne oli, ette astuda ei olla tahtnud. Alles direktori palwe peale ja kuuldes, et sel õhtul kõrged isikud tsirkusesse tulla, olla ta oma äraütlemise tagasi wõtnud.

Noor leitnat von Echtritz oli — nii kuuldi pärast — wiimasel ööl enesega kaua wiwitanud ja wõidelnud, kas ta ühe mõjurikka isiku poole ei peaks pöörama, kes teda oleks wõinud aidata. Kui ta wiimaks sellele otsusele oli jõudnud, oli ta leidnud, et see mees Kölnist tund aega warem lahkunud. Nii siis oli tal wiimne pääsetee kinni ja lõpp oli — kuul pähe!

Oleks kõigil neil kordadel tõesti see tulnud, mis sündinud; oleks noores leitnandis, oleks Kathleen Mavourneenis, oleks Ewelynis ja neis teistes teadwus ärkwel olnud, et hädaoht ligines?! Kui ma seekord, kui Ewelyni teisik mulle oma sõnumi toonud, oleksin teadnud, et see sõnum tingimata surma pidi tähendama?!

Kas ei olnud see teisik wahest see, kelleks ma teda olin arwanud, ärapöörmatu ettekuulutaja, waid hoopis teine — hoiataja?

Oli see see, mis Yorhi mulle „kingitusena“ kaasa andnud?

Mu silmad põlesid palawates pisarates, ja ilma et ma seda teadsin, panin ma näo käte wahale ja muu huuled sosistasid:

„Tänu, Yorhi, tänu sulle, sa ustaw mees!“

Kui ma silmad üles tõstsin, koitis juba hommik akna-eesriiete wahelt.

Ma tõusin üles ja awasin akna. Waikiw metsatoredus teretas mind widewikhallis lumen-walguses.

Nüüd oli mul korraga, nagu ei tohiks ma enam kahelda imetaolise äratundmise juures, mis ma Yorhi kingituse asjus saanud — ma tundsin, kudas mu silmad julguses wälkusid, kudas mu weri jälle täis jõudu ja rõõmu soon-tes surises. Julge ja walwas ja wapper tahtsin ma olla: Ja wõita — ja wõita!

Siis heitsin ma magama ja magasin mitu tundi, unenäota ja sügawasti, nagu muretu laps.

Kui ma imekosununa ärkasin, oli kesk-päew juba mööda. Imeselgesti seisis kõik jälle kohe minu silmade ees, mis eila sündinud ja mis öösel mu südamest ja peast läbi käinud, Neil kolmel päewal siis hiilis surm minu kannul nagu wari, nagu waenlane luuramisel. Ma ei wõinud aimata, kas mind haigus wõi õnnetus ootas — ainus asi, mis teadsin, oli, et ähwardaw ligidal seisis. Ja sellest oli küllalt. Kõrwale lüüa saab ainult neid hoope, mille eest inimene ei katsu kõrwale põigata.

Esimene neist kolmest päewast läks mööda ilma kõige wäheha iseäralduseta. Toredast lumeilmast oli, must wihmailm saanud ja sanatoriumi wõõrad püüdsid üksteist wastamisi löbusa jutu abil pahast meeolust üle aidata.

Mina olin ilma oma ligemata tuttawate seltsita. Sir Donald Marr wiibis weel ikka omas toas, kus ka Norra wiibis, ja van Staal jutustas mulle, pärast õhtusööki kohe lahkudes, et ta nüüd wahetpidamata oma kirjutusmasina kallal töötawat. Kõik paistwat õnnelikult korda minewat. Homme tulla Berliini mehaaniker wiimast korda teda kordaseadmisel aitama.

Tõsise palawikuga näis ta silmapilku ootawat, mil masin walmis saab.

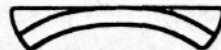
„Teie peate nägema,“ lõpetas ta minu kätt raputades, „et maailm sel silmapilgul ära unustab, et tal juba waremalt kirjutusmasin oli.“

Ta tormas wälja kuna mina kerge pearaputusega saali läksin, et seal ühe amerikalase seltsis partii malet mängida.

Ka sel ööl magasin ma rahulikult ja hästi.

Agaga järgmisel hommikul tahtis mu südamesse ometi midagi rahutuse sarnast tekkida. Ma hakkasin määrusi kirjutama, mis mu äkilise surma puhuks olid määratud. See oli tegewus, mis mind peaaegu terve päewa mu toas kinni hoidis. Ma olin ehmatanud, kui paljude asjade peale tarwis oli mõelda, ja mul oli — kui pärast õhtusööki jälle tuppa tagasi tuln, kõwa nõu seda tööd ka öösel edasi toimetada.

(Järgneb.)

Sahkerdaja äpardus.

„Al walmere! Schneider ja Co. wetab ruttu see weljaweo luba ja weab mind siit alt welja, muidu minu sureb iks kibe surm!“

Tutwustus.

Ma lugesin kord Päewalehes
Üht kawatsust, mis oli hea,
Kas tõsidust wõi nalja tehes
Ta kirjutud, ei seda tea?
Seal kaewati, et wargad, rambad
Ja kõik muud kõrilõikurid
Meil warastawad suust ä'a hambad
Ja teewad muudki wigurid.
Ah, kas see pole hirmus asi
Kui hambad warastakse sul? —
Ei keegi siis sind ära kosi,
Waid wäärtus on sul ainult null.
Kui warastaks veel juukseplehid
Ja puuder, rinnapadja rull,
Kuis wäljas käia siis veel tohid
Sa muidu, — oh see oleks hull!
Kuid õnneks kaebaja see wastu
Weel leidis ülitore nõu
Ja julges seega wälja astu' —
See eest kõik andke talle au!

Ta soowitas, et warga pildid
Saaks pandud kuskil ülesse,
Et me' see järel näo sildid
Wõiks tunda palest palesse.
See nõu on tubli, oh sa walu,
Ja üli demokraatlik ka,
Kuid siiski meie riigi elu
Wõib rängasti ta rikkuda.
Sest meil wõid igal aknal sina
Suurt larhwi hulkailmata:
Minister, näitleja „suur nina“
Ja Siuru kirjanik seal ka.
Ja see wõib tuua sekeldusi
Kui waras ka weel kasti ees,
Sest kuis wõid teada, wõtaks susi!
Kes weller ja kes õige mees?
Sest kirja igauks ei tunne,
Näeb tutwat nägu kasti sees
Ja mõtleb „ena Warga Anne,
Saand ka ministriks, wat kus mees!“

Ja kaob rahwal Pärnus, Tartus
Ja pealinnas, mujal ka
Me riigimeeste ees aukartus
Ja seda ei wõi lubada!

Weeguse Eets.

Salkkond Eesti sõdurisi nende seas X Eugen Wende, Tallinnast. Haawatud Opekalni all. Tartu surnud 1919.

Pärnu pisukesed pabunad.

Enne ja nüüd.

VII.

See oli suure ilma sõja alguaastates, kui puusepp Hahu pärnlasi Jeeriku pasunaga hirmutas ja maailma lõppu ette kuulutas; wana Makarow patukahetsemise küünlaid müüs; Neumann Italias ära külmetanud healega „Endlas“ passi põrutas; Buhre „pattisakstele“ Audru ranna mudast jooksja tõbe wastu wannisid walmistas; Meybaum lootside „kaprall“ oli; Rääma „kindral“ Purss Ülejõel „sillakohut“ mõistis; Sakatow ümberkaudsetele mõisnikkude prouadele ja preilidele siidi ja sitsi, sammetit ja pitsi müüs—sel ajal elas keegi kehwas seisukorras ja kõigile tundmata ja nägemata ameti järgus, keegi Jaan Kõster ja õppis teiste elawate ja surnute näolapikesi tegema, kus juures ta puudustkannatawa nõrga healega oma kolmejalgse tööriista toru otsa ees laulis:

„Ma olen waene, kehwa mees
Siin iga mehe silma ees!
Kõik, mis ma teenin, ära läeb
Ja tühi kott weel järel jääb!“

Nüüd aga, kus rahu meie maa peal walitseb, Hahu oma põrguwalu masinaga pealinna kolinud; Makarow küünlate müügist ära tagandatud; Neumann suuremates linnades päris „paritoniks“ saanud; Buhre ühes mudawannidega

taewaliitu läinud; Meybaum „kassi-passi“ peale elama saadetud; Rääma „kindral“ igaweste igawese ajani unele wiidud; Sakatow „Baade bargis“ kepi otsaga käbi weeretab, on nüüd aga Kõstri Jaan wiimaste aastate jooksul õige suureks ja pikaks „ninaks“ tõusnud: siin esimees, seal esimees; siin juhataja, seal asjaajaja; siin haganakaku wäljaandja, seal hapu heeringa jagaja; siin nõunik, seal jõunik j. n. e. j. n. e. Nüüd laulab Jaan jalga põlwe peale pannes ja rahakoti otsa istudes iseenele rõõmsalt:

„Eks nüüd maitsen head elu,
Nüüd ei tunne puudust, walu!
Kott on täidetud nüüd rahast,
Üle saanud igast pahast!“

VII.

See oli sel ajal, kui Amende kaupluses weel rohkesti kaupa oli ja uulitsapoisid „hurra“ karjudes herra laskiswad puuri pista; hobuse kabja parandaja Paju weel majaperemees ei olnud; Ennäe samogonniga sahkerdamisest undki ei näinud; Steinberg kino „Idealis“ direktori ametit pidas; Talts alles ahukaardiks hakkas, Hansen weel Daanimaal sõnnikut laotas ja lehma lüpsis; Sarapuu sawist pardi pillidega kauplema hakkas, sel ajal asus linna ka keegi, kõigile tundmata Jaan Timukas elama, et ahukaardi ametiga leiba teenida, kuid wäikese ja wiletsa kõneanni mõjul ei edenenu see amet sugugi ta käes, nii, et ta sagedasti õhkama pidi:

Salkkond Eesti sõdurid nende seas X Mahoni. Langes Opekalni all 1919.

„Mis kasu sest, et koolis käind,
Ja sellega suurt waewa näind!
Ei selle ametiga ma
Küll leiba ei wõi teenida!“

Nüüd aga, kus Paju majaperemeheks ja tapamaja direktoriks saanud; Ennäe samogoniga sehwti peab; Steinberg kino direktorist „läbi kukkunud;“ Talts Asutawas Kogus „laialt tuntud mees“ on; Hansen linna ja maa rahwa würst on; Sarapuu pardi pillidega miljonääriks saanud, on ka Timuka Jaan üles parsile pugenud, sõbrameeste soowitustel ja toetustel, nii et nüüd mehel seitse ametit ja kaheksa sissetuleku hallikat on olemas, kus tu ühest erakonnast teise hüpates rõõmsasti laulu jorutab:

„Nüüd elust tunnen maiku ma
Ja täidan taskuid waraga!
Nüüd warsti miljonääriks saan,
Kõik teised — ahju auku a'an! . . .“

X.

See oli sel ajal, kui alles „tossu“ laewad nahksilla weerel seisiwad ja mulgid neid kaemas käisiwad; Andresson ennast paksuks söi ja Klaus ennast kõhnaks jõi; Hermann hoolas ja wäsimata Kooli seltsi esimees oli; Jung „Meie Kodumaad“ toimetas, aga ainult lehe sabbasse wilistas; Hasselblatt oma abidel luba ei annud Roti külas lapsi ristimas käia; Lusik ja Feldmann „Pärmi Jaagu unenägu“ mängisiwad; wallakirjutaja Lasn ja koolipapa Laarmann

linna mõisnikuteks hakkasiwad; karodowoi Nõmm „Sibikülas“ wilistas ja wile „Roti külasse“ kuuldus, just sel ajal hakkas Mihkelson kehwa mehena seinapaberitega ja masina nõeltega kauplema, kus juures ta sagedasti õhkas:

„Kas wõib ka minust rikkas mees
Siin saada, linna rahwa ees?
See lootus on weel tühine,
Ei rikkus mu'ga ühine!“

Nüüd aga, kus „tossu“ laewad kadunud; Andresson manalasse kadunud; Klaus kadunud; Hermann kadunud; Jung kadunud; Hasselblatti abid kadunud; Lusik „Pärmi Jaaguga“ puhkama läinud; Feldmann ministriks saanud; Lasn ja Laarmann „pursuideks“ hakkanud; Nõmm Andrusse hagu tegema läinud, on Mihkelson 12 maja omanikuks saanud, ostab odawalt ja müüb kallilt: setukaid, mullikaid, ühe sarwega oinaid, kahetallelisi kitsesi, põrsaid, regesid, rattaid, nõõriotsi, supilusikaid, wiiskasi, lõhkiseid padasid, ühe witsaga tündreid, wanu mütsa, püksa, kuubesid, luudasid, kärusi, wihtasid, hülgeraswa, maonahka, saepuru, aiateibaid j. n. e. j. n. e. ja laulab mammona kuhja kukil:

„Nüüd olen mina rikkaks läind,
Eks seda Pärnu rahwas näind!
Wõin uhkustada kõige ees —
Eks tehku nii ka teine mees!“

Jaska.

Salakaubawedamise wastu wõitlemine.

„Tule aga juigesti lähemale Mats, ma panin uue noodi peale: „Wõitlus salakaubawedajate wastu“ — see saab sulle hästi meeldima!”

Paroodiad

tuntud wiisidele.

1.

☞ („Sinu ilusad sinised silmad...“)

Sinu ilusad kollased kingad,
mis ostetud turu pealt poest —
(kui ainult ma juhtuma waatan!)
need läinud ju ammugi moest!

Peas kannad sa inetut kübart
ning rinnas sul böbetud sõlg;
su kõnnak on upsak ja lapsik;
kui labidas tundub su õlg.

Sa loed veel wereromaane,
mis noored on unustand ju.

Ei hing ka sul süttimas pole,
ei ihaldust anna sul suu.

Sa tuubid veel Heibergi, Haawat,
sind ümbritseb kurbtuse-kett.
Kas tead, mis Gallit ja Wabbe
ja Underi pitsi-sonett?

2.

☞ („Süda tuksub...“)

Süda tuksub tuks, tuks, tuks,
mine lahti piiri-uks.
Teinepool on Lätimaa,
sealt saab raha koormaga.
Hopsassa, hopsassa,
sealt saab raha koormaga.

Kodune käsielekter.

„Ära karju, Hans, wanarahwas räägib, et kassil pidada elekter sees olema, eks proovime järele, ehk põleb walgemine kul linna jaama oma!“

Palju aitas kaasa juut,
ütles: „teeme eri uut,
üle piiri kaup siis läep,
warsti raha killalt näep!“
Hopsassa, hopsassa,
warsti raha killalt näep!

Süda haige hirmsasti,
wast weel halba juhtubki,
kus siis jääb see kauba-woor,
mis on meie piima koor.
Hopsassa, hopsassa,
mis on meie piima koor.

Ai, ai, ai, ai, aimer wai!
Walitsus meid kätte sai!
Ja nüüd külmal talwe-kuul
läeme pokri nii, mis tuul!
Hopsassa, hopsassa,
läeme pokri nii, mis tuul . . .

3.

(„Mis sa nutad, lillekene?“)

• Mis sa nutad, pojakane?
Miks sul silm täis pisaraid?
Kas sa koolis halwa numbri
ajaloo eest jälle said?

Nummert nüüd ei enam panda,
nagu enne-wanasti.
Wõi sind keegi tahtis lüüa,
sellepärast nutad nii?

Ole rahul, pojakane,
pühi ära pisarad;
kui sa üles kaswad, waata,
ministriks weel wiimaks saad!

Wistrikud.

Ehk küll „seltsimees“ K. Luts „Sotsis“ kõiki ägedalt plameerida püüab, kes juudis marodööri ja wereimejat näewad, on siiski palju neid, kes selle „blamaashi“ wälja kannatawad ja oma ilmawaateid juutide suhtes muuta ei saa. Juudi rahalutsutajaid on meil ikka olnud ja neist ei saa kunagi puudus olema, sest juut on teinekord wäga „helde sidamega“ ja „helde sida“ wõidab omale ikka hoolehoidjaid: pealegi praegusel ajal, kus juut ohjahoidja on. Ja seda ta on kahtlemata. Maakera toetuspunkt on juudi käes ja juut pöörab seda wiletsat planeedinatukest sinna, kuhu ta heaks arwab. Aga õigust ütelda, mis aitab see juudi kirumine? Ega sõimusõna asja korralda!..

Me askeldasime lätlastega Walga küsimuse kallal, määrasime komisjoone ja weel kord komisjoone, kes Walga saatust pidid otsustama, kuid me ei tulnud selle pealegi, et Walgas juut Schames elab.

Ja Walga saatuse otsustamises oleks wiimane sõna tingimata Schamesil olnud. Me oleks wõinud Walga omale wõtta ehk lätlastele anda. Kuid juut Schames oleks siiski wõinud kõigest sellest kriipsu läbi tõmmata. Ta oleks tarwit- senud ainult püroksilini tule otsa tsusata ja Walk oleks lennanud sinna, kuhu Schames arwab. Ja . . . siin tuleb meelde wa õndsas Ulu-otsa ütetus: „me istume püroksilini waadi otsas!“

Ja eks see nii ole kah! Ega Walgas üksi niisugusi Schamesid ei ole — niisuguseid Schamesid on terve Eesti riik täis!

*

Puudepuudus on meie ahjuga ja ahjuta riigi kodanikkudele palju külme silmapilke walmistanud. Abinõusid selle pahe likwideerimiseks on palju ette pandud. Hiljuti arwas üks suurem poliitiline leht, et walitsusel peaks kindel käsi olema, siis oleks meil puid kui merd. Me arwame ka seda. Kui käsi kindel on, siis pole muud kui winna hoop ja halg lendab. Kuid, kas jõuab üks sullepead hoidma harjunud käsi kirwewart kindlaste käes hoida? Paremad tagajärjed oleksid ehk kui walitsus kõik puu pead ära rekwireeriks. Ja neid on meil õige palju. Kui nad ka hästi ei põle ja ainult wisisewad, siis on nad aga selle eest käe-jala juures ja ei ole waja wedamisega aega wiita. Soowitame.

*

On otsustatud hangeldajaid surmanuhtlusega karistada. Teha pole midagi. Paremini siiski kõlkugu mõni nurjatu wereimeja ja ligemise koorija oksa otsas, kui et terve rahwas nälga känguks. Ehk mõjub see määrus. Kui küll hangeldaja oma kaasinimese elust ei hooli, on talle oma eluräbal siiski kallid. Kuid mine tea, Wiimasel ajal on inimesed kõigega hangeldama harjunud — ehk oskawad ka eluga hangeldada!

*

Eesti mees näeb küll kuuwalgel Matsi moodi wälja, kuid tal on kange janu teaduse järele ja ta püüab seda teadust ja selle saawutust üle armsa kodumaa laiali kanda. Selle wäite kinnitast leiame me iga sammu pealt.

Keegi rikas Raela taluperemees on maantee äärest kõik telegrafi postid maha saaginud ja need muidugi ära tarwitanud. Ta ei teinud seda mitte sellepärast, et need postid ilusad olid ja tal neid põletispuudeks ehk sealauda paranduseks waja oli. Ei. Ta oli kuulnud, et ilmas ka traadita telegraf on ja mispärast peab siis Eestis traadiga olema, kui ta küll ja küll traadita wõib olla. Nüüd on Eesti iseseisew waba riik ja ta peab olema nagu kõik teised riigid. Ja kui on wabariik, siis olgu ka telegraf postidest ja traatidest waba ja sellepärast — postid taloi! Kuid politsei, see internatsioonalne reakt- siooni kehastus, oli siiski teises arwamises ja nabis „telegrafisti“ kinni.

Isegi teaduslisi eraalgutajaid ei sallita meil!

Gori.

Hangeldajate kool.

Suured ja tähtsad ülesleidused tulewad itka järsku, nagu pikne selgest taewast. Whilasi muutuwad ka nende järele siis arusaamised ja mõisted. Et see ka meie juures nii sünnib, selleks tohian järgmise allseiswa wäite lootele jutustada.

Nagu teada, oli siamaale hangeldaja ja marodöör meie pisufeses wabariigis üks kõige põlatum loom. Hangeldajat wõi marodööri nähes löid õige usklikud eestlased ristitähje kolme sõrmega ette, kuna luterlased üle uulitja astusid ja sülitasid. Nagu kindlasti hallitast kuulnud, lawatsjenuid uus konfistoorium edaspidistes kirjitu eestpalmetesse laufe: „Isjand hoiat meid hangeldajate ja marodööride eest“ üles wõtta. Ka olla wabariigi walitsus otjufes teinud meie parematele luuletajatele auhinna jaamifeks hangeldajate ja marodööride kohta uus pör- guwalu laul teha ja see lauluraomatusse üles panna.

Agan nüüd ei ole see enam nii ja hangeldajate ja marodööride tiht on kõige aufamate ja eesju- lifemate kodanikkude hulka tõusnud.

Dugeja küsib — kuidas see tuli?

See oli enne jõulut, kui wabariigi walitsus oma teenijatele tulikangst piiritust wälja jagas. See piiritus on külmanud kartulistest tehtud ja ta on nii wali, et: kuhu tikt langeb, sinna kárn ka kofe jääb.

Wabariigi walitsufes on aga teiste hulgas palju niisugusid õrnu tütarlapsi, kes nii õrnad, et nad juba piiritusepubeli peoshooldmisest raskesti purju jääwad. See on ju siis ometi aru saada, et need lapsufesed piiritust suhu ei wõi wõtta, ka mitte peale määrida, sest nende nahk on nii wäga õrn, millest meie paremad luuletajad ka waimus- tatult laulawad.

Sieti ei arnudki walitus neile seda walju märga ei joomiseks ega bealemäärimiseks, waid ta tahtis lihtsalt nalja näha, mis nad selle piiritusega ta teewad.

Ja walitus jäi oma kasse tagajärgi ootama. Ja mis tuli wälja.

Need lapsed wõtsid piiritusepudelid kaenlasse, lätsid kõrdsidesse ja restoraanidesse ja müüsid seal ära. Nje nad maksid 100 Gesti marka, aga said 400 marka. Kõrtsmikud ostsid 90 kraadilist 400 margaga, tegid ta 30-kraadiliseks, aga hinna jätsid endiseks, seega 3 + 400 marka, see on 1200 marka.

Ja selle raha eest läts see piiritus müügiteel wabariigi kabanikkude kätte.

Ja mis olid selle speratsiooni tagajärjed?

Rahesugused ja mõlemad maa- ja rohwa suhtes väga kasulikud.

Esiteks awas see kolmesaja rubla suurune wahetasu meie tütarlaste filmad ja aratas neis marobööri waimu eluise.

Siis — mis tarwis ma siis pean teenima 700—800 rubla suuruse kuupalgaga, kui niisuguse äriajamisega mõne tunniga wõib mitusada rubla teenida. Ja peale uut aastat ei tulnud paljud tütarlapsed walituse teenistusse — nad hakkasid hangeldama. Juuli, Siisi ja Marie lätwad maalt lastubega samogontat toomas ja müüwad seda pealtnnas ilusa wahetasuga edasi; Mann ja Elwiira, kes fondi poolest tugewamad, hangeldawad jahubega, Ernestega, wõiga; Siisi ja Miiski awasid omale Herjapea ide uulitsale kosjakontori, kus nende äri oise õitsema lõõnud; Anni ja Wanni — müüwad tikka, paberõsa ja wasskõrmusid kulla pähe jne. jne.

Igal ühel oma ala ja nad seista kõige kiiduwäärilisemalt oma ameti kõrgusel.

Walitust olla see nähtus täitsa waimustanud, nagu inimeste agar algatus ja elaw isetegewus ühele õigele walitusele alati rõõmu ja meelehead teeb. Ja, nagu kuulda, olla walitusel usk, et ainult hangeldamine wõiks edaspidi Gesti erialaks saada, seda enam, et mõni muu rahwas sellele ennast pühendanud weel ei ole.

Ei hangeldamist ja maroböörimist tarwilisele kõrgusele tõsta, et teda — nagu üteldakse — põhjalitaks teha, siis tohetakse edaspidi seltskonna tegelaste algatusel täielit ja igatepidi ajatõrgusel seisew hangeldajate kool kätima panna. Direktoris kutsutawat hr. Habenicht. Opejõududeks tuleksid kümme-kond kohaliskit isikut, kes omale wiimasel ajal on miljonid kokku kühweitanud. Ka altkäemaksu wõtmise tunnind wõdetawat eestawasse üles, sest ükski õige ja ajatõrgusel seisew ametnik ei saa ilma selle andmata läbi. Kuudas anda, kui palju, mil ajal, kõik need küsimused on niihästi teoreetiliselt kui praktiliselt väga tähtsad. Nagu kuulda, kutsutawat altkäemaksu osakonna opejõududeks peaaesjalikult ainult Juudi soost isikuid. Neid loodetakse Tallinnast leida, kellel sellekohane kogemus sellel alal juba on.

Issearandis suurt rõhku tohetakse altkäemaksu asjus just praktilise käije peale panna. Selleks wõdetakse eestawasse a) altkäemaksu maksimine koh-

wimajas kuni 100 000. Gesti margoni, nii et seda keegi juuresolejatest ei silma; b) altkäemaksu maksimine ametikoha kantselisk, olgu lihtseni wõi mõne niisuguse wiguri muretsjemise puhul; d) turja ja walju ametniku äraõstmine; e) altkäemaksu andmine teise ja kolmanda isiku kaudu jne.

Need asjad nõuawad pikka ja wisa harjutamist.

Weel tuleks koolile üks erajaoõstond juure, mis küll efiotja ajutiseks, mida aga praegused olud mõõdapäemata tarwiliseks teewad: See on kaupade warjamise, wõi nõnda nimetatud leti alla pistmise osakond. Sinna osakonda wõetakse ainult need õppimo, kellel filmanähtawalt hea näitleja enne on. Ta peab näituseks niisugusel puhul, kui tal 1000 puuda suhkrut tagawaraks on ja kui lestinaine tuleb teda paluma, kas ta ei saaks poolt naela oma haige lapsele osta, ostama käed riisti rinna peale panua ja Jeesuse nimel õhtada, et tal omal juba kolmel nädalal ei ole suhkruteratest tee e peale saanud.

Nagu üteldud — see „leti alla pistmise jaoõstond“ on küll ajutine, aga ta on esialgul mõõdapäsemataki tarwiline. Ka selle jaoõstonna opejõududeks on Tallinnast mitmed ärimehed kutsutud.

Nagu sellest lühitefist ülewaatest näha, on hangeldajate koolil väga suured ja laialdased ülesanded ees ja wiletsusel lähed küllalt jõupingutust waja teda ajatõhasele kõrgusele tõsta. Aga kui hra Habenicht ta etteotsa astub (ta olewat selleks oma nõusolemist owaldanud) siis wõib loota, et ta tõepoolest hiilgawale järjele tõuseb.

Sootuse järele tuleb see kooli siseseseade küsimus juba lähemal ajal wutawas Rogus ette ja ei tahaks uskuda, et kõrge asutus talie oma toetajat kätt peats keelama.

Tats.

Jumalaga, Elly!

(a la Wisnapuu).

Sind armastasin kord, ei seda salga,
Kuid möödas ammu armajowastused.
Ei kordama neid enam ilal alga:
Mind awatlewad wähe sinu musud.
Weel piinawad mind antud töötused.
Kuid endisest on järel ainult rusud...
Siis olin noor ja armastuses pime.
Sa kitsas ringis olid esimene.
Kuid ilma minnes awanes kui ime:
Nii palju-palju uhket ilu leidsin!
Kõik truudustunded löödi segamini,
Kki elumaitsemise keerdu heitsin.
Sul tunded endised, sa ägad murest,
Ei ühtki leia süda asemele.
Kuid—päästa sind su kurwastusest suurest
Ja ennast lunastuse ohwriks tuua?
Ei sundida saa seda enesele:
Mu saatus -- uusi armuwiine jua!

J. Hõbelaisk.

Naljaterad.

Me asjad alles arenemata
ja seadus alles karenemata:
juut Schames — kas ta sai nüüd palga
see eest, et pani terve Walga
ta aastaks püssirohutünni?
Ei, tema lõpetab veel oma künni lehelt
ja lõikab sest veel lõpuks hea saagi,
kui mõtleb wälja meile uue haagi,
Juut teatawasti kardab kaelast kõdi,
ei tema ial ripu ega sõdi,
waid seljataga oskab „sehwti“ teha,
ja selle järele on siis ka tema keha:
paks, pundunud ja nägugi täis lõket —
kes suudab juudile küll teha tõket?!
Ta elab teiste werest nagu täi
ja alati ka õigus talle jäi!

Richard Roht lööb lärmi „Postimehes“,
miks küll Kitzberg nälgida ei taha,
waid on wastu wõtnud selle raha,
mis ta teeninud tööd kaunist tehes!
Kitzberg, kes ju tuntud aastaid kümneid,
jah, ta nälgigu! Kuid Richard Roht,
kes veel alles walge nagu toht,
temal saagu osaks raha, hümneid!

Kuld kartma paneb kerjajad
ja waranduste warjajad,
sest wälja tuleb sukasäärest
nüüd kuld ja hõbe igast äärest
ja hinnas langeb oberost —
maailm saab lahti — riisikost.
Kui aga pärast — waimer wai —
ei kosta kuri oi ja ai!
Sest kust küll tuleb nähtus see,
et kauba hind läheb kõrgele?
Me turul näeb ju sant ja saks,
et kõik, kõik läheb kallimaks.
Kui tõuseks raha, peaks ka
kaup odawamaks minema,
kuid hind veel tõuseb, waimer wai —
eks warsti tuleb oi ja ai!

On wastuoksa meil kõik lugu:
eks pigistada ole sitron,
kui tühjaks tehtakse ta pugu?
Meid aga pigistab juut Zitron
kui sitronit veel hästi wälja,
et omandaks me kord ju nalja . . .
Kui ülihea on herra Zitron,
me esimees ja meie patron!

Kõik ärid juudi kätte läewad,
küll sedagi me silmad näewad,
et juut kui — ajalehemees
weel taktipulka lööb me ees!

Nalja Wana.

Plekisõetõbi.

1. Kui waatad sa, kui waatad sa nii wähe
maad ja ilma,
siis kohe puutub sinule üks kuri asi silma:
et laiali nüüd laguneb see plekisoetõbi
ja inimestest järele jäänd ainult muld ja krõbi.
2. Ei aita siin, ei aita siin küll palawad
kompresid,
ei kokaiin, ei samogonn, ei lõunamaa küpressid.
Ka määrused on tühi null, ja raske ahwardada
on tshekileiwaga, et haiget pisut meelitada.
3. Kas arwate, et angeldus wõib tõbel piiri
panna?
Ehk määndund lund sa sööma hakkad nagu
taewa manna!
See asjata on, arwan wist, ja kui ei usu seda,
wõid rahulikult plekitõbes kiratseda!
4. Sa apteekis ja haigemajas tuhat korda
käisid
ja häwitasid, nagu kästud, putukaid ja täisid.
Sest igalpool nüüd plekitõbi lagunemas
ja hädaohtu inimesed näewad temas.
5. Näe, plekitõbes ammu meie ultra-miljo-
näärid
ja haigemaia tarwis wiia Eesti marodöörid,
kel turi haige ja batsillid hakand nende külge,
kuid nahk on nendel tugew nagu põhjamerel
hülge.
6. Ka ajalehed kannawad meil plekitõbe
karwa,
ehk seda juhtub wiimsel ajal aga õige harwa.
Sest enne haigeksjäämist juba haigus arstitakse
ja ajalehe sisust tõbe ära lõigatakse.
7. Wõiks üles lugeda veel palju wäikseid
juhtumisi,
kus ette tuleb haigusi, ja haigeid plekilisi.
Kuid, arwan, asjata on seda minul teha,
kui töötamas on terwishoidbüroo ja linna-keha.
Oswi.

Wäljawõte Wõrumaa ühe kõrgema ametniku
eeskirjast oma alamatele.

„Olen tähelepandnud, et mõned teist wormi
mütsi ei kanna. . . Kirjutan ette selle eeskirja
kättesaamise puhul wormi mütsi kanda“. Ja
nõnda istusid kõik alamad eeskirja kättesaa-
mise puhul wormimütsid peas ja kutsusid tun-
nistajad juure, tõenduseks, et nad eeskirja täitnud.
Teine eeskiri oli:

Kirjutan ette . . . mullatõolist W. Taota
ja lõpuks oli juure lisatud. Selle eeskirja mitte
täitmata jätmise korral Taote waljusti trahwitud.
Nõnda kirjutatakse kantseleides Eesti keelt. Ees-
kirja täitmatajätjate peale on siiski protokollid
tehtud ja mõned koguni trahwitud. Jüri.

Juba „Põlew kiwi“ süüdi.

Kiwi, raud ja
wesi, aga põles.

Päewaleht.

Lapsed hüüsid: „Tulekahi!
Weetorn põleb nagu ahi,
katus leegib tules.

Tõnisemäe elanikud
hirmust kanged nagu tikud,
jookswad riided süles.“

***

See kes gaasiwingu tegi,
onupojast und just nägi,
pööras teise külje . . .

„Tulekahi . . . nagu ahi . . .
Eks seal wana Jakson wahi . . .
Tema mure — mulje . . .“

Aga wesi, kiwi põles,
nagu peerutuli õles . . .
Hommik jõudis kätte.

Kommisjon siis kokku aeti,
eksperdid ka kaasa wõeti . . .
Uurimine ette!

„Põlew kiwi“ paha teinud,
nõgi põlema on läinud,
wesi õliks muutund.

Süüdi pole mitte keegi!
Aga Kogel? — süütu seegi:
Lõpp nii tehti ära . . .

***

Linna kassas raha wähe,—
ega see meil korda lähe . . .
Wait! Miks tühja kära.

Äbarik.

Piiri peal.

„Ma ei wõi teid läbi lubada. Teie lähete küll tühjalt läbi,
kuid tulete täielt tagasi ja weate meie wilmase toidunatukese
välja!“

„No, semljak, mis sinu räägip! Mina ei minema mitte
tühjalt, minul olema kõõk pluksid ja sõrgid tšäia täis! Ja wot,
sjee ka horoshi towar olema, mis teie gosudarstvos puuduma!“

84 biljoni Eesti marka

ehi

mõned kasulikud näpunäited, kuidas E. Wabariigis majapidamist hiiilgawale järjele tõsta.

Praegu elab meie noor riik aegu läbi, kus iga nõuanne igatahes midagi väärt on. Võib olla pealt näha üsna tühine asi, aga ta võib äkitselt wabariigi tüüri juures olejale hea mõtte — ja näe asi lähelt. Ka mina rutan oma poolt nõuandmistega ja usun, et neist suur kasu on.

Rõdige pealt peaks sseminister oma kordnikkudele ja poliitseinikudele ette kirjutama, et nad salawiinaajajatele nagu wälja ei teeks. Kus nad suusikust näewad, suitsu tõukwat, pöördu nagu kōrwale ja mingi mõdda. Kirgu oma nina ligi-topptigu. Näheh ta talusse ja leiab kufagilt niisugused tõwerad plektorid, nagu neid wiinaajamiteks tarwis, siis tehti politsei weidi wadishimuliku näo ja küsigu: kas sellest torust tehakse karjapõisi-pajun. Kui ta kufagil talus kange praaga haisu tunneb, siis karsutagu ta küll ka weidi nina ja küsigu: „Kallis pereema, kas teil on pudra weidi põhja kõrwenud.“ Juhub aga seda ette tulema, et tal kufagil talus oma tehtud samogonni antakse, siis küsigu ta: „Kas te teadsite, et mu kõht üsna korras ei ole. Te' annate ju mulle Dilemanni tilkasi.“

Ja selle tagajärj

Ma olen kindel, kui kufagil kordnikud ja poliitseinikud üleval tähendatud ettekirjutusi täidavad. Siis hakkab kogu waid wõi kihelkond. 15 päewa sees termelt wiina põletama. Peremehed panewad oma torid ja tünnid kõõli üles, sulasemehed jälle weibi kaugeemale ja kogu üle kodumaa heljub paks lännu suits ja wänge praaga hais.

Kui siis igas talus ja papsikohas samogonni lustilikult woolab, näe siis hõara karnaps! Korraga kõit käes üle terve kodumaa. Ja siis pane trahwi ja konfiskeeri. Niisugused tagajärjed niisugusel targa operatsioonil oleksid, wõib ta kõige napima aruga inimene kohe mõista. Ütleme ühes teismises kihelkonnas on 1000 suitsu. Walitus wäärab igale suitsule teismiselt 50 000 trahwi — wõib ju ka rohkem — ja kohe on sul ühest kihelkonnast 50 miljoni nagu maast leitud. Ütleme 50 kihelkonnast wõiks niimõisi kange üle 2 biljoni sisse wõtta.

Uga see pole weel kõit.

Wõib ju peale selle wõrindused ära konfiskeerida, nagu see samm ka seaduse põhjal igatepidi digustatud on. Ütleme selle läbi wõiks teist niipalju sisse wõtta. Kõtku teeks kuune sissewõtte ligemale 5 biljoni Eesti marka wälja.

Kas pole juba üsna ilus summa.

Uga see pole weel kõit.

Seda tegu wõib korrata. Peale trahwimisi täidawad poliitseinikud ja kordnikud jälle uuesti ja hoolikalt eesotias ülesloetud eeskirja. Waaga- ja maata mehed hakkawad kohe uuesti wiina põletama.

Et see kindlasti sünnib, selleks on kaks wankumata põhjust. Esiteks tahawad nad omale üks elutit teha, mis neid nende kurbtuses suudaks rõõmustada ja teiseks tahawad, nagu see ju loomulik, saada lahju tagasi wõtta.

Ja kuu aja pärast heljub jälle üle kodumaa tibe lännu suits ja wänge praaga hais.

Ja siis wõta jälle uuesti karnaps wõis biljoni sisse.

Wasta lõputa teeks see 12 korda wõis biljoni, see on 60 biljoni wälja.

Noh — mis ütlete — kui wabariigi rahaministril niisugune summa käes oleks. Di siis wõiksid ministrite herrad kõit isawenna waderipojad ja weel kaugele niisugused ametisse wõtta — raha palgamaksimiseks jätkeb.

Uga ega see kõit ole.

Nagu teada, walmistamad wabariigis praegu õige mitmed wabrikud wiina. See wiin tuuakse Tallinna ja kas armate, et ta siin kufagil suures kivituuris aamide sees seisab ja aurab.

Di — see oleks rumal majapidamine. Walitus jagagu see wiin alaealiste tiktartaste kätte (nagu ta seda ka ojal ongi teinud), ondu ta tehniksels otstarbeks wälja, ühe sõnaga: otfigu ise tee ja wiis üles, kuidas kõit wiina mõdda linna laiaki saats, nii et see sōögipoepidajate, restoraanide ja wōdraste majade omanikkude jne. kätte satuks. Nõud lastu linnas poliitseinikud ise korruga ohjad hoopis lõtwa. Joogu mõned pēewad ühes — lastu endid wälja wifata, lastu omale wiina-pudel tasku pista, lastu endid purjus ifitud ja asutawa kogu liikmed uulitsal läbi sõimata ja kepiga pähe lüüa (seda peab riigi kasude pärast kannatama). Kui niimõisi üks nädal mõdda on läinud, siis — wōin selle peale kihla wēdada, on Tallinnas korruga — noh ütleme umbes 10.000 kõrtsi ja kõhta, kust kroonu wiina müskatse. Igast majast kuuldub lārmiteamine ja klaaside kõlin ja iga keine wastutuleja uulitsal on kõwasti joonud ja iga kolmas purusjoonud. Nõnda wōib lastu nädala minna ja siis üks õhtu tēlla 11 ja 12 wahel karnaps. Wōin teile tōendada, kui asja osawasti oetakse, siis wōib üle kodumaa linnades tabada umbes 25.000 salakõrtsi ja igakhele wōana — noh nii teismiselt 50.000 = teeb wälja 1 biljon ja weerand miljoni. See on nagu maast leitud penn. Linnas on rahwas liikuwam, sellepärast wōib seda operatsiooni kergesti kaks korda kuus korrata. Ütleme ka, et ta nii hiiilgawalt enam korda ei lähels, mõned nāppude wahelt ostawad wälja lipata ja seega wahest weerand miljoni sisse ei tuleks, aga biljon igatahes ja kindlasti. Nõnda wōiks aastas üle riigi linnades trahwide nōal 24 biljoni sisse wõtta. Ja see ei lähels walitsusel, kui ta õige nutikas on, mitte kopitalki maksma, sest ta wōiks wiina joogikohades konfiskeerida ja sellega suudetaks küll politseiaparati ilusti ülewal pidada. Ka oleks sellepoolest hea, et selle wiinaga wōidakse peale trahwimist kohe uuesti jälle hakata salakõrtsi ja teisi joogikohi asutama.

Need on pisutesed näpunäited, aga kui malit-
sus nende järele teeks, siis oleks tal ikka hõlbus
sisse võtta aastas meie pisuteses riigis

84 biljoni

Cesti marla.

Aga kui tal omal vähegi nappu, siis võib ta
meel teifagi selleaolisi algatusi leida. Ja siis ei
ole waja puuduse pärast kurta. Wihulaine.

Kuulutus.

Walitus otsustas 24. weebbruaril kõik ülelitg-
sed pidustused ära jätta ja tähtsat päewa koduselt
ja ilma suurema schikita pühitseb. See otsus on
tehtud erakorralisi aegi silmas pidades — kui mõlla-
wad: tähtsõbi, (mitte pagunäpi) tatitõbb, sarlat —
holmesi haigus, puudepuudus, salalaubawedu, tsh:ki-
lewa kitiitus ja muud alawäärilised saltomortaled,
ei ole sünnis joominguid, trallinguid ja uperballin-
guid pidada.

Et aga armsale maarahwale tähtsa päewa
tähtsust selgeks teha, kawatsetakse ülemaa- ja mere-
line kontsert-ball toimestada. Pidust osa võtma pa-
lutakse kõik wabariigi jala ja ratsarahwas. Iga
piduletulija saab tasuta pool naela suhkurt ja täp-
tappe luba.

Pidu eeskawa oleks järgmine:

I.

Awamäng . . . . . kannab ette awatud sa
mogonni pudelitel puserdajate foor.

„Ma tulen Toompealt
ülevalt, lizenziisi toon
teile sealt“ . . . . . mängib Cestijärimeeste
närwide peal juut Schanter Macher.

Rudas altkäemaksu maksta kõneleb altkäe ametnik
August Nutu.

„Puudepuuduse lahenda-
mine monolog . . . . . nutab ette kaiselitlane
Kabapüis.

Waheaeg 10 minutit. Waheajal magab Bon-
doni saadiku Puhkpillide orkester.

II.

Postiotsaronimine . . . . . toimetab hra Rifand.

Poti lõhkumine . . . . . lõhub hra Walaskala.

Amerika olsjon . . . . . toimetab P.-E. armee
litwideerimise komisjon.

Õnneõngitsimine . . . . . õngitseb Cesti Mats.

Konfetti, sahariini . . . . . kannab leti alt ette hra
Siitafuwõtja.

Waheaeg 10 minutit. Waheajal mängib
Siuru keelepillide orkester kohwitasfidel.

III.

„Wäliswaluuta“ . . . . . kannab mähtmetes ette
Wirudaam.

„Sool on tuimaks tehtud“ soolo ettelanne piiblist
hra Sabicht.

„Sundipafs, näpupafs, täi-
pafs, tsaaripafs, hobuse-
pafs, kompafs, waterpafs“ kõneleb passihäälega
politseiülemlompafs.

„Ma tahan jätta maha
sind kuri poliitika“ . . . . . hulub otsasi hra Uluots.

Silmamoondamise wigu-
rid . . . . . paneb toime toitluswa-
lituse ametnik Kõhufas.

Waheaeg 10 minutit. Waheajal mängib juu-
tide foor kodanikkude kannatuslega.

IV.

„Oh Wanamuna, Wana-
muna!“ . . . . . wilistab odamees.

„Kapa kali“ . . . . . kannab ette taewaliidu
kapaga hra Kapp.

„Täide poomine“ . . . . . poob Palka-Bulka.

„Kudas Rahu rahustada“ kõneleb wastulaja hää-
lega hra Rajakas.

Waheaeg 10 minutit. Waheajal mängib jaa-
maillemate foor „sahtekümmeid ahte“.

V.

„Cesti-Läti maadlemine“ walge anhinna peale.

Tshetileiwa pildumine . . . . . pillub Tallinna kodanik.

Kuulitõukamine . . . . . tõukab enesest ära Onu
poeg.

Odawiskamine . . . . . toimetab Hindrei.

Kotisjooksmine . . . . . jookseb suhkur ja jahu
üle piiri.

Wägipulgawedamine . . . . . weawad kroonu wiina-
põletaja ja pustarikeetja

Turnimine Nooma rön-
gastel . . . . . sunniwilja mitteandja.

Surmasõlmed . . . . . sõlmib püroksilliini waa-
diga juut Schames.

Waheaeg 10 minutit. Waheajal mängib
Pärnu kooliõpetajate rühm biljardit.

VI.

Saltomortale . . . . . Cesti riigi palgaliised
kirjanikud ja kunstnikud.

Siulaskmine . . . . . lafeb lingu teowõrdtiga
endine toitlusministri abi Luht.

Waluuta tõstmine . . . . . rahaminister Kuff.

Piirituse joomine . . . . . riigiametnik Saksuska.

Kupulaskmine . . . . . lafeb suppu, nii et weri
taga Meie Mats.

Waheaeg 10 minutit. Waheajal mängib las-
teloor piimatshetkidega.

VII.

Mäilemäng: „Meie elupäewad“ (Mjutise Walitususe
tõlge. Sähendatud). Oalised: kõik kodanikud.

Sõpuks tulewärl korraldab Kalewipoeg

Pidu progamm tahetakse Mjutowale Rogule
finitamisel ette panna. Säame lootura, et ta
wastu wõetakse. Gori.

Ainukene pääsetee.

„Aulik õpetaja ärra, ma tahas ennast ümbristida, iasta . . .“

„Mis? Wene usku wõi?“

„Ei mitte — juudiks. Nüüd ole ristiniimene ja sure nälga kui tahad, juudid on aga kõik augud ja ukSED lahti, muud kui riisu raha ja naera lolle ja lugu peawad sust ka kõik suured nimad, rohkem kui ristiniimesest!“

Järgmine „Meie Mats“, nr. 54 ilmub laupäeval, 28. weebruaril.